

Čís. 6536.

Ve sporu podle Šu 35 ex. ř. nelze vzájemnou pohledávku učiniti ani likvidní ani dospělou.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1926, R II 374/26.)

Žalobu dlužníka o zrušení exekuce procesní soud první instance zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě ke zrušovacímu důvodu, jehož použil, po zákonu jednal o odvolání.

Důvody:

Pokud jde o nařízené doplnění řízení provedením důkazů o kompenzačních pohledávkách, není tohoto doplnění třeba a jest v tomto směru rekurs a rekursní návrh žalovaného na zrušení napadeného usnesení opodstatněn. Žalobce tvrdí, že má proti žalovanému vzájemné pohledávky na provisi 1440 Kč a 720 Kč, že uplatnil tyto vzájemné pohledávky po vzniku exekučního titulu, že tím vymáhaná pohledávka byla zcela vyrovnána, že však žalovaný neuznává vzájemných pohledávek a odmítá zastavení exekuce. Žalobce uplatňuje tedy oposiční žalobou podle Šu 35 ex. ř. námitky proti nároku, tvrdě, že vymáhaný nárok započtením z anikl. Tak by tomu bylo jen tehdy, kdyby vzájemné pohledávky měly všechny náležitosti, které v §§ 1438 a 1439 obč. zák. jsou předepsány, kdyby tedy byly nejen stejnorodé, nýbrž i pravé a dospělé. Vše to jest však mezi stranami sporno. Sporna jest také provisní pohledávka žalobcova 720 Kč, neboť již v dopise ze dne 26. dubna 1926 srážel si žalovaný 300 Kč a v nynějším sporu popřel vůbec, že by žalobci nějaká provisní pohledávka příslušela, tvrdě, že obchod sprostředkovala jiná osoba, která také provisi 720 Kč obdržela. Nemůže proto prohlášení započtení vzájemných pohledávek míti za následek zánik vymáhané pohledávky. Proti tomuto názoru nelze nic vyvozovati z předpisů §§ 188 a 391 c. ř. s., jimiž nedoznala ustanovení hmotného práva o započtení (§§ 1438 a další obč. zák.) žádné změny a jimiž bylo jen nařízeno, že byla-li proti zažalované pohledávce obranou uplatněna vzájemná pohledávka k započtení, nutno o ní v témže řízení rozhodnouti. Avšak ke zrušení obapólných závazků dojde i tu teprve tehdy, až namítaná pohledávka stane se soudním rozhodnutím likvidní a dospělou. Ve sporu o zrušení exekuce podle Šu 35 ex. ř. nelze však vzájemnou pohledávku učiniti ani likvidní ani dospělou, neboť předpisy §§ 188 a 391 c. ř. s. platí jen pro případ, že byla pohledávka zažalována a že proti ní byla v původním sporu k započtení uplatněna vzájemná pohledávka, nikoli však také pro případ, kde žaloba zní na nepřipustnost exekuce, kde tedy spor jde o nárok, který se podle své povahy k započtení vůbec nehodí. V tomto smyslu rozhodl nejvyšší soud již opětovaně na příklad v rozhodnutí čís. 1203

a 3539 sb. n. s. a v celé řadě jiných neuveřejněných rozhodnutí a nemá příčiny, by se od své již ustálené judikatury v tomto případě uchýlil. K tomu přichází ještě další důvod, kterého již procesní soud správně použil. K započtení nemusí totiž dojít ani v původním sporu, kdy žalovaný proti žalobní pohledávce námitkou uplatnil vzájemnou pohledávku. Vyhověl-li procesní soud žalobě podle §u 391 třetí odstavce c. ř. s. částečným rozsudkem, který jest co do opravných prostředků a exekuce zcela samostatný (§ 392 první odstavec c. ř. s.), možno podle takového rozsudku žalobní pohledávku bez dalšího vymáhati, ačkoli o vzájemné pohledávce dosud řízení trvá a o ní konečným rozsudkem ještě rozhodnuto nebylo. Zákon tímto předpisem chtěl zabrániti tomu, by dlužník neprotahoval uspokojení likvidní žalobní pohledávky věřitelovy tím, že by namítal illikvidní vzájemnou pohledávku. Tím spíše to platí, jestliže věřitel exekučně již vymáhá v y k o n a t e l n o u pohledávku a jestliže dlužník snaží se teprve v opozičním sporu podle §u 35 ex. ř. svou illikvidní vzájemnou pohledávku ku platnosti přivést. V tom směru platí dosud zásada illiquidum cum liquido nulla compensatio. Dlužníku se křivda neděje, protože měl a má možnost uplatniti svou vzájemnou pohledávku řádnou cestou.

Čís. 6537.

Úmluva, již slíbil cizí muž vdané ženě úplatu za to, že se se svým manželem dá rozvésti, přiči se dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1926, Rv II 421/26.)

Žalovaný slíbil žalobkyni, tehdy provdané, že jí zaplatí, dá-li se rozvésti, 20.000 Kč za ušlé výživné a za skvosty, jež svému manželovi vrátí. Žalobkyně dala se se svým manželem rozvésti a domáhala se napotom na žalovaném zaplacení 20.000 Kč. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Dohoda žalobkyní tvrzená přiči se stanovisku zákona, dle něhož jest manželství samo o sobě institucí ryze mravní. Plyne to z toho, že majetkové poměry manželů upravují se zvlášť v §§ 1217 obč. zák. a násl., kdežto čistě osobní právo manželů jest upraveno v §§ 44, 89 a násl. obč. zák. Tato ustanovení jsou ovládána zásadou, udržovati manželství co možná v platnosti. Když se však žalobkyně jako manželka snaží zrušiti svůj manželský svazek, by se mohla vdáti za žalovaného, nadto též ženatého muže, a když si dá přislíbiti hmotné výhody, by usnadnila rozvod se svým dosavadním manželem, jedná přímo proti oněm zásadám; její jednání jest nemravné a právem procesní soud prohlásil úmluvu za nicotnou (§ 879 obč. zák.). Marně se odvolatelka snaží vyvrátiti nesprávnost právního názoru soudu procesního. Soud procesní měl prý rozlišovati mezi zamýšleným rozvodem a závazkem k placení výživného; úmluva, kterou se žalovaný zavázal žalobkyni poskytovat výživné, není prý proti dobrým mravům, ježto slib ten jest pouze náhradou za ušlé výživné,